

28.11.2023

Lausunto 28.11.2023

Aihe: Eloisan suunnitelmat lopettaa hyte-lautakunta

Eloisan muutosneuvottelun tuloksena on noussut esiin ehdotus purkaa lautakuntarakenne. Lopetettavaksi on ehdotettu muun muassa hyte-lautakunta.

Lautakuntien toiminnasta on säädetty Eloisan hallintosäännössä, joka on ehtinyt olla voimassa vajaat kaksi vuotta. Kokemuksia lautakuntien toiminnasta ei vielä ole juuri ehtinyt kertyä. Soteuudistuksen tavoite oli tuoda päätösvalta terveyden ja sosiaaliturvan toiminnasta lähelle suomalaisia. Eloisassa demokratiaa päätettiin edistää perustamalla lautakunnat, joiden kautta sananvaltaa ulottuu hyvinvointialueen joka kolkkaan.

Soteuudistuksen keskeisinä tavoitteina ovat olleet, että hyvinvointi- ja terveyseroja kavennetaan sekä edistetään ja ylläpidetään väestön hyvinvointia, terveyttä, toiminta- ja työkykyä sekä sosiaalista turvallisuutta.

Uudistuksen keskiössä ovat erityisesti ennaltaehkäisevä työ ja terveyden edistäminen siten, että painopiste siirtyy raskaista palveluista ongelmien varhaiseen ratkaisemiseen ja ennaltaehkäisyyn. Ennaltaehkäisevien palvelujen osuus tässä kokonaisuudessa korostuu erityisesti asiakaslähtöisyydessä ja yhteistyössä kaikkien toimijoiden kanssa sisältäen kunnat, yritykset ja kolmannen sektorin toimijat. Hyvinvointialueiden ja kuntien sekä muiden toimijoiden välille on tarkoitus muodostaa toimivat yhteistyörakenteet ja sopia toimintakäytännöistä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan roolia on kuvattu näiden yhteistyörakenteiden osalta mm. hallintosäännössä.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on kokonaisvaltaista sisältäen hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden eri alueet sekä näiden taustatekijöihin vaikuttamisen. Vaikuttavuuden ja vaikuttavuustiedolla ohjaamiseen tarvitaan tietoa palvelujen vaikutuksista. Vaikuttavuustiedon avulla ohjauksessa voidaan huomioida entistä paremmin sosiaali- ja terveyspalveluille asetetut tavoitteet sekä suunnata palveluja ja toimenpiteitä tarkoituksenmukaisella tavalla. Sosiaali- ja terveyspalvelut rakennetaan ja niitä ohjataan siten, että palvelut ovat sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta vaikuttavia.

Toimiva keskinäinen yhteistyö hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden välillä on tärkeää, jotta voidaan varmistaa sujuvasti yhteen toimivat palvelut. Hyvinvointialueen ollessa vielä monella tapaa toiminnallisen siirtymän alussa, sen (hallinto)rakenteiden muutosta ja uusien toimintamallien toimivuutta ei ole ehditty testata. Päätöksenteon, johtamisen ja yhteistyön sujuvuus hyvinvointialueen ja kuntien sekä muiden toimijoiden välillä näyttäytyy vasta pitkällä aikavälillä.

Hyte-lautakunta ymmärtää hyvin kovat leikkaustarpeet, joita Eloisan budjettialijäämä vaatii vielä vuosia. Valtionrahoituksen määrä ei nykyisillä suunnitelmissa mitenkään riitä niihin tarpeisiin, joita ikääntyvä Etelä-Savo tarvitsee. Eloisan tulee tavoitella arvojensa mukaisesti tehokasta ja alueen asukkaiden kannalta tuloksellista toimintaa. Samalla on toki edellytettävä, että päätösvalta pidetään hyvinvointialueen päättäjien käsissä.

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

Mikkeli: Porrassalmenkatu 35–37, 50100 Mikkeli

Savonlinna: Keskussairaalan tie 6, 57120 Savonlinna

Pieksämäki: Tapparakatu 1–3, 76100 Pieksämäki

Vaihde 015 411 4100 | kirjaamo@etelasavonha.fi | www.etelasavonha.fi

Hyte-lautakunta katsoo, ettei Eloisalle on kertynyt riittävästi kokemusta lautakuntien toiminnasta. Lautakuntien toivotaan jatkavan toimintaansa nykyisen hallintosäännön mukaisesti.

Tapio Honkamaa

Ville Remes

Petri Pekonen

Susanna Pirttiaho

Airi Tella

Saara Liukkonen

Pekka Kilpeläinen

Yrjö Merikoski

Petri Tikkanen

Jatta Juhola

Jari Smedberg

Riikka Peni

Tanja Hartonen

Helena Saavalainen

Eija Luukkonen

Ida Tissari

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

Mikkeli: Porrassalmenkatu 35–37, 50100 Mikkeli

Savonlinna: Keskussairaalan tie 6, 57120 Savonlinna

Pieksämäki: Tapparakatu 1–3, 76100 Pieksämäki

Vaihe 015 411 4100 | kirjaamo@etelasavonha.fi | www.etelasavonha.fi